

หลักการเรียนรู้ของมนุษย์

นักการศึกษาเชื่อว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของมนุษย์จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ที่จะส่งผลในการพัฒนาบุคคลในด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการในการเรียนรู้ ความปรารถนาที่จะรู้และคิดหาเหตุผลที่สามารถโต้แย้งและชี้หน้าตนเองได้ ดังนั้นมนุษย์ที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่พึงพอใจของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มาจากภาษาอังกฤษว่า Self-Directed Learning โดย มัลคอม เอส โนลส์ (Malcolm S. Knowles 1975, 18) เป็นผู้ริเริ่มใช้คำนี้เป็นครั้งแรก ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลมีความคิดริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ การทำกิจกรรมเพื่อค้นหาความรู้ เช่น การค้นคว้าเอกสารจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ การพบปะบุคคล การเลือกและกำหนดแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ กิจกรรมส่วนใหญ่เกิดขึ้นด้วยตนเอง อาจจะโดยได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม ต่อมา รอดนี สเคเจอร์ (Rodney Skager 1978, 13) ได้อธิบายเสริมว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการพัฒนาการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนความสามารถในการวางแผนปฏิบัติและการประเมินผลของกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งในลักษณะที่เป็นรายบุคคลและในฐานะที่เป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนรู้ที่ร่วมมือกัน บุคคลนั้นวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอาจจะเกิดได้จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาดูด้วยตนเอง เช่น การอ่านเอง คิดเอง ทดลองหรือปฏิบัติหรือค้นคว้าด้วยตนเอง นอกจากนี้ คอลิน กริฟฟิน (Collins Griffin 1983, 153) อธิบายว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตน และความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการและการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับสตีเวน บรูคฟิลด์ (Steven Brookfield 1984, 59-71) ให้ความหมายที่กระชับขึ้นมาว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง การเป็นตัวของตัวเอง

ควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง มีความเป็นอิสระโดยอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอก น้อยที่สุด

จากความหมายที่ได้กล่าวไว้แล้ว พอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็น กระบวนการเรียนรู้ของบุคคล โดยบุคคลนั้นมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง มีความตั้งใจ กำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และมีการ วัดและประเมินผลตนเอง

ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ทำให้การจัดการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการแสวงหา ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้ทันต่อเหตุการณ์ ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้ รู้จัก แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

มัลคอล์ม โนลส์ (Malcolm Knowles 1975, 15-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการ เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) ไว้ดังนี้

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าบุคคลที่เป็นเพียง ผู้รับ หรือรอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น โดยจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย มี แรงจูงใจ สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่า

2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการ ทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่ออยู่ในช่วงวัยเยาว์ เป็นธรรมชาติที่จะต้องฟังฟังผู้อื่น ต้องการ ผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดู และตัดสินใจแทนให้ เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้น ก็ค่อยๆ พัฒนาดนเอง ไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องฟังฟังผู้ปกครอง ครู และผู้อื่น การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่ม ความเป็นตัวของตัวเอง และชี้นำตนเองได้มากขึ้น

3. การศึกษามีพัฒนาการใหม่ๆ เกิดขึ้น เช่น มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการทางวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดแก่บุคคลภายนอก มหาวิทยาลัยเปิด รูปแบบของการศึกษาเหล่านี้ ทำให้ผู้เรียนต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วย ตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นความอยู่รอดของชีวิตในฐานะที่เป็นบุคคล และเผ่าพันธุ์มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกที่แปลกไปกว่าเดิม มีความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ซึ่งข้อเท็จจริงนี้เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต (A lifelong process)

ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ลูซี่ เมดเสน กุกลิเอลมิโน (Lucy Madsen Guglielmino 1977, 1) กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) ได้แก่ ความสนใจในการเรียน ความภูมิใจเมื่อเรียนสำเร็จ ชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ยอมรับคำติติงในความผิดพลาดของตนเอง และมีความพยายามในการทำความเข้าใจเรื่องที่ยาก ๆ

2. มโนคติของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self concept as an effective learner) ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียนเมื่อต้องการจะเรียน สามารถแบ่งเวลาให้กับการเรียนได้แม้จะมีงานอื่นมากก็ตาม สามารถแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ ๆ

3. มีความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Initiative and independence on learning) ได้แก่ ความไม่ท้อถอยแม้จะไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่กำลังทำอยู่ ชอบที่จะเรียน ไม่มีปัญหาในการทำความเข้าใจจากการอ่าน และสามารถทำงานด้วยตนเองได้อย่างดี

4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน (Informed acceptance of responsibility for one's own learning) ได้แก่ การยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความฉลาดพอควร มีความเชื่อว่า การคิดอยู่เสมอว่าตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร เป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาศึกษาของตน

5. มีความรักในการเรียน (Love of learning) ได้แก่ ความชื่นชมต่อบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ มีความต้องการที่จะเรียนและปรารถนาให้มีเวลามากกว่านี้ มีความสนุกสนานในการค้นคว้า และมีความตื่นตันทนสนใจในการเรียนรู้

6. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ได้แก่ มีความคิดที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี สามารถหาแนวทางในการเรียนสิ่งใหม่ ๆ ได้หลายทาง

7. มองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future) ได้แก่ ความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบคิดถึงเรื่องในอนาคต และรู้ดีว่าตนเองต้องการเรียนอะไรเพิ่มเติม

8. สามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem solving skills) มีทักษะในการอ่าน การเขียน การฟัง และการจำ มีความสนุกกับการแก้ปัญหา และคิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ในสังคมปัจจุบันคงไม่มีใครที่จะปฏิเสธความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ รวมทั้งโลกโดยส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็ว ด้วยอิทธิพลของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านการสื่อสารโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีเครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก เช่น ทางด่วนข่าวสารข้อมูล (Information Superhighway) รวมทั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ต (Internet) ทำให้สังคมเป็นสังคมแห่งข่าวสาร โลกถูกหลอมเป็นหนึ่งเดียวไร้ซึ่งพรมแดน เปรียบประหนึ่งเป็นหมู่บ้านโลก (Global Villages) ขณะเดียวกันกิจกรรมทุกด้านไม่ว่าเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การศึกษา สิ่งแวดล้อม ถูกเชื่อมโยงให้เข้าถึงซึ่งกันและกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543, 1)

ในโลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลข่าวสารและความรู้จึงเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนา คุณภาพของคนจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในเชิงความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ทุกประเทศในโลกเริ่มตระหนักดีว่าคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ตามด้วยเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถในการผลิตและแข่งขัน ชาติต่าง ๆ จึงแข่งขันกันโดยอาศัยฐานความเข้มแข็งของทรัพยากรทางปัญญาเป็นหลัก ซึ่งมนุษย์จะมีความสำคัญและเป็นศูนย์กลางการพัฒนามากที่สุด เนื่องจากมนุษย์เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุด คือ แรงงานและสติปัญญา สิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ก็คือการศึกษา ซึ่งการศึกษาจะช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ปัญหาและปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงนั้น หรือสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ได้ ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกคนให้มีการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ เนื่องจากการศึกษานั้นเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด

ประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การศึกษาจึงต้องเป็นเรื่องที่สืบเนื่องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงนั้นด้วย คนเราจึงต้องมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทุกคนต้องอยู่ในฐานะต้องเรียนรู้ ปรับปรุงตัวและจะต้องศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคม ดังนั้น สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ก็คือ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มนุษย์มีความจำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้าความรู้มากยิ่งขึ้น เพื่อจะช่วยให้ตัวเองและสังคมรอบข้างให้สามารถตามทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอนี้ได้ มีการจัดระบบการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้บุคคลได้มีการเรียนรู้ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต หรือที่เรียกว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542, 1; 2543, 2)

ในสังคมแห่งการเรียนรู้นั้น ทำให้นานาประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาตื่นตัวในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ หรือการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ โดยต่างตระหนักว่าการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะให้คิดเป็น วิเคราะห์เป็น และสามารถนำสาระที่ได้จากขั้นตอนการเรียนรู้มาปฏิบัติได้จริง กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ฝึกให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าพูด และกล้าแสดงออกในอันที่จะแก้ปัญหา การจัดการศึกษายึดถือผู้เรียนและปัญหาของท้องถิ่นเป็นหลัก เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตลอดชีวิตมากยิ่งขึ้น โดยในปัจจุบันแนวคิดทางการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนมาในแนวทางที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาได้วางแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) โดยมีการปฏิรูปการศึกษากันอย่างกว้างขวางทั้งประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ โดยในประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาไทยด้วยการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นพลังอำนาจสำคัญในการนำประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มีเกียรติ และศักดิ์ศรีเท่านานาอารยประเทศ

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นไปที่การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นหลัก กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลัก 3 ประการ คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

สำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนรูปแบบของการจัดการศึกษากำหนดไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับแนวทางการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล และปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา นอกจากนั้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างต้องส่งเสริมให้ผู้สอนจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542, 1-41)

ระบบการศึกษาไทยที่ดำเนินการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) กล่าวคือ เป็นการเรียนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนว่ามีความสามารถทางสมองที่จะเรียนรู้ได้ การจัดการกิจกรรมเป็นการเรียนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยเปลี่ยนจากเดิม เน้นการลอกเลียน แบบ การท่องจำ การบอกความรู้ มาเป็นการค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยการลงมือทำและการสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยความสุข คิดเป็น ทำเป็น มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เป็นการเรียนรู้ที่ครูต้องลดเวลาอธิบายเพื่อขยายเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูยังคงมีบทบาทและความสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้เรียนหมั่นคิดวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ เพียงแต่รูปแบบการทำงานหรือวิธีการถ่ายทอดความรู้จะเปลี่ยนไปเท่านั้น ครูจะไม่บอกความรู้ แต่จะสร้าง จะเป็นผู้แนะนำหรืออำนวยความสะดวกในการสร้างความพร้อมด้วยการใช้กิจกรรมและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เป็นกัลยาณมิตร รู้ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด และความสามารถ รวมทั้งมีความรู้ในเนื้อหาวิชา สามารถแนะนำแหล่งความรู้แก่ผู้เรียนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542, 1; 2; 2543, 1-2)

การเปิดสอนกระบวนวิชา RU 100

บัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกคนต้องเป็นคนดี คนเก่ง เก่งเรียน เก่งงาน ฉลาดเฉลียว เชี่ยวปฎิภาณ เป็นคนดี มีจิตใจดีงาม มีจริยธรรม มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูทศเวทิตาคณผู้มีพระคุณ มีความสำนึกหน้าที่รับผิดชอบดูแลบ้านเมือง

มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้กำหนดนโยบายให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม เน้นการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างสันติสุข โดยเปิดกระบวนวิชาใหม่ RU 100 ความรู้คู่คุณธรรม เป็นกระบวนวิชาบังคับ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ศึกษามีทัศนคติ วิสัยทัศน์ และแนวคิดแบบวิทยาศาสตร์โดยใช้เหตุผลในการวินิจฉัยปัญหา
2. เพื่อสร้างเจตคติที่ดีเป็นพื้นฐานในความเข้าใจเกี่ยวกับชาติภูมิในการดำรงเอกลักษณ์และความมั่นคงของชาติ
3. ให้รู้จักอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความเข้าใจในความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ
4. ให้มีความรู้และความเข้าใจในภาวะการณ์ทางวิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์

สภามหาวิทยาลัยรามคำแหง ครั้งที่ 4/2543 วันที่ 24 เมษายน 2543 อนุมัติให้เปิดสอนกระบวนวิชาใหม่สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ไม่นับหน่วยกิต ไม่เก็บค่าหน่วยกิต แต่เป็นวิชาบังคับทุกสาขาวิชาจะต้องสอบผ่านจึงจะสำเร็จการศึกษาได้

คำอธิบายรายวิชา

กระบวนวิชา RU 100 ความรู้คู่คุณธรรม

(Knowledge and Morality)

3(3-0-9) (ไม่นับหน่วยกิต)

ศึกษาความคิดรวบยอดเชิงวิสัยทัศน์ ทฤษฎี หลักการ กระบวนการและยุทธศาสตร์ การพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาสุขภาพกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย สำนึกนำในการดูแลรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ความรู้ความเข้าใจในหลักการทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจสังคม ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล สร้างสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน รู้จักพึ่งตนเอง ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปรับและนำไปใช้ตามเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

Course Description

Course RU 100 Knowledge and Morality

3(3-0-9) (Non-credit)

Conceptualized study of visions, theories, principle, processes and human learning development strategies, creative thinking, the development of physical and mental health, intellect, knowledge and morality, ethical and cultural way of life, good quality of life, human dignity, pride in Thai identity; inculcating sound awareness of the nation's responsibility, an understanding of politics, governances, socio-economics arts and national cultural principles; local wisdom, Thai wisdom, and universal knowledge; inculcating belief in conserving natural resources, the environment and energy; self-reliance; acquiring a thirst for knowledge and capability of self-learning on a continuous basic, the application of theories into practices according to the philosophy of sufficiency economy, the application and implementation of knowledge and morality conditions.

การวัดและประเมินผล

กระบวนวิชา RU 100 (3) ความรู้คู่คุณธรรม (Knowledge and Morality)

นักศึกษาสามารถเลือกการวัดและประเมินผลวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

วิธีที่ 1 การสอบข้อเขียน 100 % ข้อสอบปรนัย 120 ข้อ สอบตามภาคเรียนปกติหรือ

สอบที่สำนักทดสอบ e-Testing ตามประกาศมหาวิทยาลัย ฯ

วิธีที่ 2 การสอบข้อเขียน 80% และการฝึกปฏิบัติทางด้านจริยศาสตร์ 20%

(ข้อสอบปรนัย 96 ข้อ และแบบประเมินการฝึกปฏิบัติจากวัด โบสถ์ และมัสยิด
ที่มหาวิทยาลัยรับรอง)

วิธีที่ 3 หลักสูตรโครงการพิเศษสอบข้อเขียนข้อสอบอัตนัย

ผลการสอบจะไม่ใช่ G P F เหมือนกระบวนวิชาอื่นๆ แต่จะเป็น

S (Satisfactory) เป็นที่พอใจ หรือ **U (Unsatisfactory)** ไม่เป็นที่พอใจ นักศึกษา
จะต้องสอบได้เกรด S ในกระบวนวิชา RU 100 จึงจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้

บรรณานุกรม

- ประเวศ วะสี. (2538). *แต่คุณครูก็เกลียดมิตรของสังคม*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2542). *รัตนพิณิจ นิตยการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2543). *รัตนประทีป*. กรุงเทพมหานคร: ด้านสหราชอาณาจักรการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *รายงานการปฏิรูปการศึกษา: การปฏิรูปการเรียนรู้ (ตอนที่ 1)*. Retrieved September 6, 1999. From <http://onec.go.th/move/news/sep-06a.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *รายงานการปฏิรูปการศึกษา: การปฏิรูปการเรียนรู้ (ตอนที่ 2)*. Retrieved September 13, 1999. From <http://onec.go.th/move/news/sep-13a.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *การปฏิรูปการเรียนรู้: มุมมองจากประสบการณ์ต่างประเทศ (ตอนที่ 1)*. Retrieved December 27, 1999. From <http://onec.go.th/move/news/dec27-b.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้: มุมมองจากประสบการณ์ต่างประเทศ (ตอนจบ)*. Retrieved January 7, 2000. From <http://onec.go.th/move/news/jan07.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*. Retrieved January 10, 2000. From <http://onec.go.th/plan/8/p12.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *สังคมโลกในอนาคต*. Retrieved January 10, 2000. From <http://onec.go.th/plan/8/p1231.html>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *บทบาทและความสำคัญของการศึกษากับการพัฒนาประเทศ*. Retrieved January 15, 2000. From <http://onec.go.th/ofsted/chapter1/page2-c.html>

บรรณานุกรมสำหรับอ่านค้นคว้าเพิ่มเติม

- ขัตติยา กรรณสูต และคนอื่นๆ. (2547). *รายงานการวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- เจดศักดิ์ ชุมนุม. (2540). *พุทธปัญญา-พหุปัญญาและปัญญาทางอารมณ์. พัฒนาการพยาบาลมนุษย์ 2* (มกราคม-มีนาคม), 43-47.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2526). *แนวทางการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม*. *วารสารครุศาสตร์*, 11(4), 33-40.
- ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์. (2549). *พระไตรปิฎกฉบับพิเศษ มหาปัญญาญาณ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยธรรมสากล.
- นันทนา ธรรมบุศย์. (2541). *การพัฒนาตนตามแนวพุทธศาสนา*. *วารสารวิชาการ*, 40-45.
- บุญมี แท่นแก้ว. (2548). *ปรัชญาศาสนา*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- พระเทพวิสุทธิเมธี (เงื่อม). (2542). *จริยธรรม (การเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับเด็กวัยรุ่น)*. กรุงเทพฯ : อรุณวิทยา.
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสอินทปัญโญ). (2501). *คู่มือมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2551). *การพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เรือนแก้ว.
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ, ทรงแปล. (2538). *ติโต*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ. (2536). *นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2547). *ศึกษา ผิกฝน พัฒนาตนให้สูงสุด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2550). *ธรรมนูญชีวิต (A constitution for living)*.

กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.

พระมหาอุเทน ปัญญาปริทัตต์. (2545). *พระไตรปิฎกร่วมสมัย 3*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดา.

พิน ดอกบัว. (2548). *ปรัชญาสุภาสิตแห่งชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: ศิลปাবรรณาคาร.

พิน ดอกบัว. (2549). *ศาสนาเปรียบเทียบ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: ศิลปাবรรณาคาร.

ม.ป.ช. (ม.ป.ป.). *สูตร 8-3-1 เส้นทางสร้างคนดี มีปัญญา ต้านยาเสพติด อยู่อย่างผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน*. ค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2549, จาก <http://www.tungsong.com/Read/8-3-1/8-3-1.asp>

ยวนุช ทินนะลักษณ์. (2549). *ปริศนาภูมิปัญญาท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิถีทรรศน์.

รังสรรค์ แสงสุขและคณะ. (2544) *ความรู้คู่คุณธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ราชภัฏอุตรดิตถ์. (2547). *อุดมคติของชีวิต*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2547. จาก <http://human.riu.ac.th/~Live/number3.htm>

วิจิตรวาทการ, พลตรี หลวง. (2549). *งานค้นคว้าเรื่องชนชาติไทย*. กรุงเทพมหานคร: สร้างสรรค์บุ๊ค.